

**Uchwała nr XVII/159/2016**  
**Rady Gminy Rudna**  
**z dnia 19 sierpnia 2016 roku**

**w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy  
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla gminy Rudna na lata 2016- 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 446.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( t.j. :Dz. U. Z 2015 r., poz. 1390 ) Rada Gminy Rudna uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje i zatwierdza Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla gminy Rudna na lata 2016 – 2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rudna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości przez rozplakatowanie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Rudnej.

Załącznik

do Uchwały nr XVII/159/2016  
Rady Gminy Rudna  
z dnia 19 sierpnia 2016 roku  
w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Gminnego  
Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony  
Ofiar Przemocy dla gminy Rudna za lata 2016 -2020

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA  
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY  
OFIAR PRZEMOCY DLA GMINY RUDNA NA  
LATA 2016 -2020**

## I. WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państw jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobiegania występowaniu postaw i zachowań społecznych grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), znowelizowana ustawą z dnia 10 czerwca 2010 roku, nakłada na gminy obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Ze względu na rozmiar i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie uważa się, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Dość często przemoc dotyka również osoby niepełnosprawne i starsze.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest zdefiniowanie pojęcia "przemoc". Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez przemoc w rodzinie należy rozumieć "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą".

Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Można wyróżnić kilka rodzajów przemocy i każdy z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że :

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- istnieje asymetria sił – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą; sprawca jest silniejszy, a ofiara słabsza;
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiar (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itp.);
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody; doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyodrębnia się różne rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna – działania z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie (bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, itp.);
- przemoc psychiczna – krzywdzenie ofiary odbywa się przy pomocy oddziaływań psychologicznych (poniżanie, wyśmiewanie, grożenie, upokarzanie, itp.);
- przemoc seksualna – działa w obszarze zachowań seksualnych (zmuszanie do seksu, do nieakceptowanych form współżycia, itp.);
- przemoc ekonomiczna - prowadzi do uzależnienia finansowego od partnera (ograniczanie dostępu do pieniędzy, odbieranie zarobionych pieniędzy, zmuszanie do pożyczania, itp.);
- przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie ofierze kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych;
- zaniedbanie – niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych (niedożywienie, brud, brak opieki medycznej, chłód emocjonalny, obojętność, itp.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy ( zwany w dalszej części "Programem") skierowany jest przede wszystkim do ofiar przemocy w rodzinie, sprawców przemocy, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli

instytucji i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

Program został opracowany we współpracy z Interdyscyplinarnym Zespołem do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 oraz Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1390).
- ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej ( t.j. Dz. U. z 2016r., poz.930),
- ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ( t.j. Dz.U. z 2016 r. , poz. 487).

## **II. SKALA PRZEMOCY W RODZINIE**

### **1. Skala przemocy w Polsce**

Według badań ogólnopolskich przeprowadzonych w 2014 roku przez WYG PSDB Sp. z o.o. *Diagnoza i porównanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeprowadzonych na zlecenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej*, do bycia ofiarą przemocy w rodzinie przyznało się 24,7% badanych – 26,8% kobiet i 22,3% mężczyzn. W 2010 roku 33,8% respondentów deklaroowało, że doznaje przemocy w rodzinie. Badani wskazują na doznanie :

- przemocy psychicznej – 17,3%
- przemocy ekonomicznej – 4,3%
- przemocy fizycznej – 15,8%
- przemocy seksualnej – 1,5 %.

Do bycia sprawcą przemocy w rodzinie przyznało się 9,3% badanych – 8,7% kobiet i 10% mężczyzn. Badani najczęściej deklarowali bycie sprawcą przemocy psychicznej. W 2010 roku 17 % respondentów przyznało się do bycia sprawcą.

Blisko 20% wszystkich respondentów deklaroowało doświadczenie w dzieciństwie przynajmniej jednej z form przemocy, co stanowiło niemal dwukrotnie mniej w porównaniu z wynikiem uzyskanym w 2008 roku (38,1%). Wśród osób mających dzieci do 18 roku życia, do stosowania przynajmniej jednej z form przemocy wobec dzieci przyznało się w 2014 roku 6,7% ankietowanych.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Do przemocy częściej dochodzi w tych rodzinach, w których pojawiają się jakieś problemy: alkohol (przede wszystkim), problemy finansowe, problemy małżeńskie, problemy związane z pracą.

Wyniki badań skali przemocy w rodzinie nie są doskonałe – są niedoszacowane. Wpływa na to między innymi: niski poziom świadomości, brak umiejętności identyfikowania zachowań nagannych i właściwej ich oceny, skłonność do bagatelizowania zjawiska, wstyd/obawa przed ujawnieniem/konsekwencjami.

### **2. Skala przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.**

Diagnozę problemu sporządzono w oparciu o dane statystyczne otrzymane z Komisariatu Policji w Rudnej oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej z lat 2012 - 2015.

Dane Komisariatu Policji w Rudnej

<b>Rok</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
Liczba stwierdzonych przypadków przemocy w rodzinie				
ogółem	15	8	19	15
w tym wobec: kobiet	14	7	18	11
nieletnich	0	0	0	3
mężczyzn	6	1	1	3
sprawcą była osoba nietrzeźwa	6	3	8	10
Liczba sprawców przemocy w rodzinie wobec, których prowadzone było postępowanie karne	10	7	7	8

Poniżej przedstawione są dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej dotyczące przemocy w rodzinie.

Dane GOPS Rudna

<b>Lp.</b>	<b>Rodzaj danych</b>	<b>2012 rok</b>	<b>2013 rok</b>	<b>2014 rok</b>	<b>2015 rok</b>
1.	Liczba założonych Niebieskich Kart	14	13	18	11
2.	Liczba prowadzonych postępowań wg Niebieskiej Karty	20	20	32	26
3.	Sprawcy przemocy w rodzinie wg płci (do poz. 1)				
	kobiety	0	2	1	2
	mężczyźni	14	11	17	9
4.	Liczba rodzin dotkniętych przemocą, w których występuje problem alkoholowy	12	10	11	6

Przedstawione dane wskazują, że interwencje związane z przemocą w rodzinie utrzymują się na podobnym poziomie. Ofiarami przemocy są przede wszystkim kobiety i dzieci, natomiast sprawcami mężczyźni. Większość aktów przemocy dokonywana jest pod wpływem alkoholu. Dane te pokazują jedynie przypadki zgłaszane. Zdajemy sobie sprawę, że skala przemocy jest znacznie większa. Świadczą o tym choćby badania ogólnopolskie przeprowadzone na zlecenie MPiPS.

### **III. ZASOBY LOKALNE**

W gminie Rudna istnieją następujące instytucje i organizacje zajmujące się problematyką przemocy w rodzinie oraz organizacje i instytucje pełniące funkcję wspierającą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnej
- MCZ Lubin Przychodnia w Rudnej i w Chobieni
- Szkoły
- Parafie
- grupa AA

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej świadczone jest poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.

#### **IV. CELE I ZADANIA**

##### **Cel ogólny:**

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w Gminie Rudna.

##### **Cele szczegółowe:**

1. Zapewnienie kompleksowej, specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
2. Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.
3. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy.

##### **Cele będą realizowane przez:**

1. Budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy.
2. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
4. Udzielanie ochrony i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
5. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

##### **Zadania do realizacji :**

1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie - doskonalenie jego pracy, szkolenia członków zespołu.

Instytucja odpowiedzialna za realizację zadania: przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego

2. Ciągłe wdrażanie procedury *Niebieskie Karty* przez instytucje do tego zobowiązane.

Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania: Zespół Interdyscyplinarny, GOPS , Policja , szkoły, służba zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin dotkniętych przemocą – prawnego, psychologicznego, socjalnego, terapeutycznego ds uzależnień.

Instytucja odpowiedzialna za realizację zadania: GOPS

4. Rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy ofiarom przemocy, prawach ofiar przemocy - plakaty, ulotki, informacja w lokalnych czasopismach.

Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania: GOPS, Policja, szkoły, służba zdrowia, Sąd, sołtysi.

5. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych na temat przemocy w rodzinie, m.in poprzez organizowanie prelekcji, upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych.

Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania : GOPS, szkoły, ośrodki kultury.

6. Podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności organizacja szkoleń i warsztatów edukacyjnych.

Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania: szkoły, GOPS.

7. Utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w których występuje również problem alkoholowy

Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania: GOPS.

8. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki.

Instytucja odpowiedzialna za realizację zadania :szkoły, GOPS.

9. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych.

Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania: Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, Policja, kuratorzy sądowi.

10. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.

Instytucja odpowiedzialna za realizację zadania: GOPS.

11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Instytucja odpowiedzialna za realizację zadania : GOPS.

**12.** Szkolenia kadry z instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie w zakresie rozpoznawania i interwencji w sytuacji przemocy domowej.

Instytucja odpowiedzialna za realizację zadania: GOPS.

## **V. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU**

Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie.

Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy.

Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

## **VI. MONITORING**

Ocena realizacji Programu dokonywana będzie na podstawie mierzalnych wskaźników takich jak:

- ∞ liczba prowadzonych postępowań wg procedury *Niebieskie Karty*,
- ∞ liczba przestępstw w związku z przemocą w rodzinie,
- ∞ liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa,
- ∞ liczba organizowanych szkoleń, prelekcji, działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ∞ liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w związku z przemocą w rodzinie,
- ∞ liczba osób przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej składa Radzie Gminy Rudna coroczne sprawozdanie z realizacji Programu, w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

## **VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU**

Program będzie finansowany ze środków pochodzących z budżetu gminy, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.